

14. KAPITOLA

Havajské vulkanologické observatórium, Havaj

Dvere sanitky sa s buchnutím zavreli. MacGregor sledoval, ako vozidlo vychádza z parkoviska, obchádza kalderu a v hustnúcej tme mizne s blikajúcimi svetlami. Otočil sa k Jenny. „Dostane sa to do médií?“

Pokrútila hlavou. „Pochybujem. Jake ani ten kameraman to nebudú chcieť rozmazávať.“ Natiahla ruku a dotkla sa mu líca, nevedela si pomôcť. „Bála som sa, že ťa stratím,“ priznala.

„Vieš, že to sa nestane.“

„Dnes som si tým nebola istá.“

Mac mal na okamih pocit, že sa tam rozplače. Prudko v ňom vzbĺkla túžba pritiahnuť si ju do náručia, ale potlačil ju – netušil, kto ich sleduje.

Spoločne sa pobrali späť k hlavnej budove laboratória. Nad nimi sa v jasnej noci týčila Mauna Loa, jej temný svah sa črtal proti tmavomodrej oblohe.

„Rick a Kenny sa chcú s tebou o niečom porozprávať,“ oznámila mu Jenny.

MacGregor pozrel na hodinky. „Nepočká to do zajtra?“
„Vraj nie.“

Mac s Jenny vošli do dátovej miestnosti a Rick Ozaki Maca objal. Keď odstúpil, Mac sa usmial.

„Ešte chvíľu a šli by sme vyberať nábytok,“ zavtipkoval.

Rick sa tiež usmial. „Choď do riti.“

„A to som si myslel, že máme romantickú chvíľku.“

„Pod,“ zvažnel Rick.

„Nebudem to natahovať.“

MacGregor si sadol vedľa neho a zadíval sa na obrazovku. Pomaly sa na nej otáčal počítačom vytvorený trojrozmerný prierez Kilauey a Mauny Loa. Vďaka stovkám strategicky umiestnených senzorov boli pod sopkou viditeľné svetlosivé obrysy magmatických žíl a rezervoárov. „Takže,“ začal Rick, „zo seizmických dát a údajov o deformácii povrchu sme zostavili model vnútornej štruktúry Mauny Loa až do hĺbky štyridsiatich kilometrov. Ako vieš, tento model neustále zdokonaľujeme už desať rokov.“

Rick priblížil obrázok, takže sa zväčšil. Sivé magmatické štruktúry pod Maunou Loa pripomínali strom: centrálny hrboľatý kmeň stúpajúci nahor, rozvetvujúci sa do hrubých konárov, ktoré sa navrchu rozširovali do série horizontálnych magmatických rezervoárov pripomínajúcich listy.

„Toto je systém magmatických ciest vo vnútri sopky,“ vysvetlil Rick. „Model máme síce už desať rokov, ale vďaka posledným úpravám je úplne presný. Máš tu kompletne dáta za posledných šesť mesiacov, a ako môžeš vidieť, epicentrá otrasov presne kopírujú magmatické žily.“ Na vertikálnych magmatických stĺpoch sa objavovali čierne štvorce znázorňujúce epicentrá zemetrasení. „Chápeš?“

„Chápem,“ prikývol MacGregor. „Myslím, že...“

„Najskôr ti poviem, čo si myslím ja,“ prerušil ho Rick. „Tu sú údaje o deformácii povrchu zo siete GPS.“

„Dobre, dobre.“ MacGregor si povzdychol a pristihol sa, že hľadá na Rickovo bruško. Bol dosť starý na to, aby si pamätal časy, keď vulkanológ musel byť vo forme. Členovia terénneho tímu, akým bol Tim Kapaana, neustále chodili do hôr, vykonávali pozorovania v teréne, údržbu monitorovacích staníc a v prípade potreby zachraňovali kolegov z nebezpečných situácií – a všetko to robili v zhone. Keď však Mac do terénu poslal systémových a dátových analytikov, počul len sťažnosti. Bolo tam horúco, prechod cez lávové polia bol náročný, ostré úlomky hornín im rozrezávali čizmy a horúca láva tavia gumené podrážky. Nová generácia vedcov bola chtiac-nechtiac závislá od počítačov tak ako deti od mobilov. Uspokojili sa s tým, že sedeli v laboratóriu a spracovávali údaje na obrazovkách. Podľa MacGregora to viedlo k akejsi počítačovej arogancii. Dnes si ju všimol aj na Rickovi Ozakim.

„Mac, rozprával som sa s Kennym a s niekoľkými ďalšími ľuďmi,“ oznámil Rick.

„Šokujúce.“

Rick nechal doznieť poznámku a pokračoval: „Pozri, dnes máme veľmi presné dáta. Keď starý Thomas Jaggar v roku 1912 zakladal toto observatórium, vedel predpovedať erupcie v rozmedzí niekoľkých mesiacov. Potom to vedci skrátili na pár dní. Dnes ich vieme predpovedať v horizonte hodín.“

„To dobre viem.“

„O tom nepochybujem,“ prikývol Rick. „Nejde len o presnejšiu predpoveď času, ale aj o presnejšie určenie miesta. Pred erupciou v roku 1984 vedci vymedzili oblasť približne jedného štvorcového kilometra, kde malo dôjsť k erupcii. Všetci

potom stáli vonku a čakali, kde sa objaví láva. Erupcia v roku 2022 bola síce malá, ale získali sme z nej cenné poznatky. S Kennym sme presvedčení, že dokážeme predpovedať miesta erupcie s presnosťou na desať metrov.“

MacGregor prikývol. „Pokračuj.“

„Premýšľali sme nad tým, Mac. Vieme, kedy a kde vytryskne láva, takže možno nastal čas, aby laboratórium urobilo ďalší logický krok.“

„Ten je aký?“

Rick na chvíľu zaváhal a potom povedal: „Zasiahnúť.“

„Zasiahnúť?“

„Áno. Zasiahnúť do erupcie. Ovládnuť ju.“

MacGregor sa zamračil. „Rick, počúvaj, vieš, že si vážim tvoj názor...“

„A ty vieš, ako veľmi si vážime ten tvoj, aj keď si z teba radi utahujeme,“ zamiešal sa do ich rozhovoru Kenny. „Sme presvedčení, že ak umiestnime výbušniny na správne miesta pozdĺž riftovej zóny, dokážeme lávu uvoľniť.“

„Naozaj?“

„Áno.“

MacGregor sa hlasno rozosmial.

„Myslíme to vážne, Mac.“

„Uvoľniť lávu?“

„A prečo nie?“

MacGregor len pokrútil hlavou, otočil sa a vybral sa po schodoch na vyhliadkovú plošinu nad dátovou miestnosťou. Rick a Kenny ho nasledovali.

„Vážne, Mac,“ ozval sa Rick. „Prečo to, dopekla, neskúsiť?“

MacGregor sa zahľadel na mohutný obrys Mauny Loa, tmavý tieň na ešte tmavšej oblohe. Sopka sa tiahla takmer pozdĺž celého horizontu. „Pre toto nie,“ povedal a ukázal na ňu.

„Áno, iste, je veľká, ale...“ začal Kenny.